

תפ"ח (ירושלים) 63773-04-21 - מדינת ישראל נ' עלאא סאלחי

תפ"ח (ירושלים) 63773-04-21 - מדינת ישראל נ' עלאא סאלחי ואח' מחוזי ירושלים

תפ"ח (ירושלים) 63773-04-21

מדינת ישראל

נגד

1. עלאא סאלחי

ע"י עו"ד וסים דכור

מחמד סאלחי

ע"י עו"ד צבי אבנון

בית המשפט המחוזי בירושלים

[11.01.2023]

לפני כב' השופטים א' דראל - סגן נשיא, א' אברבנאל, ח' זנדברג

ע"י עו"ד

גזר דין

השופט א' אברבנאל:

1. הנאשמים, אחים, הורשעו ביום 22.5.2022 על פי הודאתם בעבירה של המתה בקלות דעת לפי סעיף 301 לחוק.

העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק) ובעבירה של החזקת נשק לפי סעיף 144(א) רישא לחוק.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן שהגישו הצדדים בהסכמה במסגרת הסדר טיעון, בסוף שנת 2019 התגלע סכסוך בין

משפחתו של מחמוד אברהמים (להלן: אברהמים) הנמצא בקשרי חברות עם הנאשמים, לבין משפחת גתית, המתגוררת

בשכנות למשפחת אברהמים בשכונת בית חנינא בירושלים. כמו כן עובר ליום 11.9.2020 התגלע סכסוך בין עלאא גתית

לנאשם 1.

בכתב האישום המתוקן נאמר כי ביום 11.9.2020 בשעות הלילה שהה עלאא גתית בביתו יחד עם שלושה חברים ובהם המנוח בהאא בדראן. בסמוך לשעה 05:00 הגיעו לבית משפחת גתית נאשם 1, אחיו בהאא סלאחי ואדם נוסף, "התעמתו מילולית עם עלאא גתית וחבריו" ועזבו את המקום. לאחר המפגש האמור, על רקע הסכסוך והעימות האמורים, קשרו הנאשמים ואבראיהם קשר לירות על בית משפחת גתית - בית מוקף חומה ובה שער ברזל. בעקבות השיחות שהתקיימו ביניהם, בסמוך לשעה 06:30, הגיעו הנאשמים ואיבריהם לבית משפחת גתית, כשברשותם אקדח בקוטר 9 מ"מ. השלושה הגיעו למקום במכונית שבה נהג נאשם 2, כשלצידו ישב אבראיהם ונאשם 1 ישב במושב האחורי. "בסמוך לכך, יצא המנוח מהבית, לקח דבר מה מרכבו, ועבר את שער חצר הבית בדרכו חזרה לבית. בשלב זה, הגיעו הנאשמים ואבראיהם בסמוך לבית, מטרים ספורים משער החצר, וירו לפחות 12 כדורים לעבר הבית מבעד לשער הברזל ולחומה הסמוכה, זאת כשהם מודעים לאפשרות כי אדם עשוי להיפגע מן הירי ולמות. כתוצאה מהירי, נפגע המנוח ומותו נגרם כתוצאה ממעבר קליע דרך הצוואר והריאה הימנית".

עוד נאמר כי לאחר האירוע נמלטו הנאשמים לרמאללה, ושהו בה עד למעצרים על ידי כוח משטרה ביום 13.10.2020. בכתב האישום צוין עוד כי כתוצאה מהירי נפגע ומת הסוס של משפחת גתית שעמד באותה עת בחצר הבית. הראיות לעונש

2. לבית המשפט הוגשו גיליונות ההרשעות הקודמות של הנאשמים, מהם עולה כי השניים הורשעו בעבירות מרובות ובהן עבירות אלימות, ובגין ריצו תקופות מאסר ממושכות.

בשל סירובם של בני משפחת המנוח לא הוגש בעניינם תסקיר נפגעי עבירה. בני משפחת המנוח בלטו בהיעדרם מאולם המשפט, ומשכך לא נשמעה ולו מילה אחת אודות המנוח, חייו ותכניותיו, שנגדעו בשל מותו באירוע מושא התיק. ב"כ הנאשמים מסרו כי בין משפחת המנוח למשפחת הנאשמים ולמשפחתו של אבראיהם נערך הסכם סולחה, שבגדרו שולם למשפחת המנוח סכום של 130,000 דנר כפיצוי, שבו נשאו באופן שווה משפחת הנאשמים ומשפחת אבראיהם. בעניינם של הנאשמים לא הוגשו תסקירי מבחן.

מטעם נאשם 2 הוגש תיעוד רפואי, ולפיו בשנת 2019 נפגע מירי בשתי רגליו. נטען כי מאז הפגיעה האמורה נעזר נאשם 2 בקביים להליכה.

3. הצדדים הפנו את בית המשפט לגזר הדין שניתן ביום 23.10.2022 בעניינו של אבראיהם בתפ"ח 56125-10-20, שבגדרו נקבע כי מתחם העונש ההולם לעבירות שבהן הורשע עומד על 8-12 שנות מאסר בפועל, ועונשו של אבראיהם נגזר למאסר בפועל לתקופה של תשע שנים ומאסר על תנאי. עוד נקבע כי לא נפסק פיצוי "נוכח הסכום המשמעותי ששולם במסגרת הסולחה ועמדת משפחת המנוח".

כתב האישום המתוקן בעניינו של אבראיהם דומה בהוראות החיקוק שבו ובעובדותיו לזה שהוגש בתיק שלפנינו. בעניינו של אבראיהם הוסכם בין הצדדים כי אבראיהם התייצב במשטרה לחקירה לאחר שהוזמן על ידי המשטרה וכי נחקר ב-14 חקירות, כשבחלקן הכחיש מעורבות באירוע מושא האישום או שתק, ובהמשך מסר הודעות מפלילות בעניינם של הנאשמים לאחר שהם נעצרו. כמו כן בעניינו של איבראיהם טען סנגורו כי הירי ארך בין 8 ל-14 שניות, בניגוד לטענת המאשימה כי הירי נמשך 14 שניות. עוד עולה מגזר הדין האמור כי לחובתו של איבראיהם הרשעה משנת 2019 בעבירות של נהיגה ללא ביטוח והתחזות לאחר, שבגין נדון למאסר על תנאי, קנס והתחייבות, וכן נזקף לחובתו רישום בעבירות תעבורה. צוין עוד כי עובר לאירוע ניהל אבראיהם אורח חיים נורמטיבי ועבד לפרנסתו כקבלן בניין משעות הבוקר המוקדמות עד שעות הערב מידי יום.

טיעוני הצדדים לעונש

4. בטיעוניה לעונש עמדה המאשימה על כך שבתקופה שקדמה לרפורמה בעבירות ההמתה משנת 2019, עניינה של עבירת ההמתה בקלות דעת היה בדרך כלל גרימת מוות בתאונות דרכים או אירועי תאונה אחרים, בשונה מהאירוע מושא תיק זה.

המאשימה ציינה כי הגיעה להסדר הטיעון המקל שבגדרו הוגש כתב האישום המתוקן, בשל התנגדותם של עדים שהוזמנו מטעם המאשימה להתייצב בבית המשפט למתן עדות בתיק זה.

המאשימה עמדה על כך כי הנאשמים וחברם לא טרחו לפתוח את שער הברזל בטרם ביצעו את הירי כדי לבדוק אם בני אדם שוהים בחצר, וחלף זאת ירו ללא אבחנה לעבר שער הברזל.

עוד נטען כי נוכח הרשעותיהם הקודמות הכוללות שימוש בנשק חם, יש להרתיע את הנאשמים שלפנינו באופן קונקרטי משימוש בנשק בעתיד; וכן נטען כי נדרש להרתיע את הרבים באמצעות ענישה מחמירה.

עמדת המאשימה היא כי מתחם העונש ההולם לעבירות שבהן הורשעו הנאשמים עומד על 11-15 שנות מאסר בנוסף לענישה נלווית ופיצוי. לטענתה יש להטיל על הנאשמים עונש מאסר בפועל של 14 שנים. עוד נטען כי אין להימנע מהטלת פיצוי על הנאשמים בשל הסכם הסולחה האמור.

המאשימה מסרה עוד כי מעצרו של הנאשמים התאפשר הודות למבצע של כוחות מיוחדים שפעלו ברמאללה לשם כך.

בהשלמת טיעון בכתב, הגיבה המאשימה לטענת ב"כ הנאשמים, ולפיה אין לגזור על הנאשמים עונש מאסר העולה על העונש המרבי שבצדה של העבירה החמורה מהשתיים שבהן הורשעו. המאשימה התייחסה לעובדות כתב האישום המתוקן וטענה כי "מתקיימים בעובדות אלו שני מעשי עבירה נפרדים, לעניין סעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב),

התשמ"ב-1982... המאשימה תטען כי כיוון שהנאשמים הורשעו בשתי עבירות שונות, המהוות גם שני מעשים שונים - אשר אף מועד התגבשותם שונה - ניתן להענישם בשל כל אחד מן המעשים בנפרד אף אם המתחם אחד הוא, שכן הם מהווים אירוע אחד. משכך, תטען המאשימה כי אין מניעה - ואף קיימת חובה נוכח עקרונות הענישה המנחים ובראשם עקרון ההלימה - כי חלקו העליון של המתחם יהיה גבוה מעונש המקסימום הנוגע לאחד מן המעשים". עוד נטען כי עבירת החזקת הנשק התגבשה עוד בטרם ביצע עבירת ההמתה, ומשכך "עומדת בפני עצמה", וכי האינטרסים המוגנים ע"י כל אחת מהעבירות האמורות שונה. משכך מוסיפה המאשימה וטוענת כי "בענייננו יש לקבוע מתחם אחד, כאשר עונש המקסימום שיוכל לגזור בית המשפט יהיה סכום שני עונשי המקסימום של שתי העבירות בהן הורשעו הנאשמים".

בהשלמת טיעון נוספת התייחסה המאשימה לגזר הדין שניתן בעניינו של אברהמים, ומסרה כי עמדתה היא כי העונש לשיטתה "מקל מדי ואינו מגלם בתוכו את חומרת המעשים". עוד נטען כי יש להחמיר בעונשם של הנאשמים בהשוואה לעונשו של אברהמים, זאת נוכח עברם הפלילי העשיר, שחלקו בגין עבירות אלימות ונוכח שיתוף הפעולה של אברהמים בפיענוח פרשה זו. עוד נטען כי בעניינו של אברהמים העניק בית המשפט משקל רב להסכם הסולחה האמור - דבר העומד בניגוד לפסיקת בית המשפט העליון.

4. ב"כ נאשם 1 טען כי עצם המרתה של עבירת רצח מתוך אדישות שבה הואשמו הנאשמים ובגינה עמדו הם בסיכון של הטלת עונש מאסר עולם, לעבירה שבה הורשעו, מפריכה את טיעון המאשימה כי הנאשמים ניהלו את המשפט שלא לצורך. לטענתו אין לטשטש את פער החומרה בין ירי באדישות או בכוונת קטילה לירי לעבר חצר בלתי נראית - אירוע שרמת חומרתו פחותה.

ב"כ נאשם 1 מוסיף וטוען כי אין הצדקה לגזור על הנאשמים מאסר בפועל העולה על שלוש שנים. עוד נטען כי נאשם 1 "מכה על חטא על מה שקרה שם. הוא נכנס לסכסוך לא שלו... אלוהים מלמעלה אמר לבחור, לבדראן, זכרוננו לברכה, לצאת החוצה או לעשן, או לדבר בטלפון ושם הייתה שעתו. זה לא שעה שבה הבית הומה אנשים... ברור כאן שהירי היה ירי הפחדה".

ב"כ נאשם 1 טוען עוד כי חלקו של אברהמים "משמעותי יותר מהנאשם 1, הוא שתק בחקירתו וכשניסה להפליל הוא הפליל אחרים והרחיק את עצמו" וכן נוכח העובדה כי הוא בעל הסכסוך הממושך עם משפחת גתית. עוד נטען כי על פי חומר החקירה ניסה אברהמים להדיח אחר בחקירה, ולעומתו נאשם 1 הודה במיוחס לו ואף ציין בחקירה את מקום המצא האקדח ששימש באירוע.

5. ב"כ נאשם 2 הוסיף על דבריו של חברו, וטען כי אין לגזור ענישה נפרדת בגין עבירת נשיאת הנשק ולהוסיפה לעונש הנגזר בתיק זה בגין עבירת ההמתה בקלות דעת. עוד נטען כי "עבירת נשיאת הנשק הומרה בעבירת החזקת נשק, שכן החזקת הנשק כאן הייתה 'החזקה קונסטרוקטיבית' בלבד מעצם השותפות לנסיעה ברכב ולעבירה הראשית של המתה בקלות דעת. לא ניתן לדעת ו/או לקבוע מי החזיק את הנשק לפני הנסיעה ברכב, לא ניתן לדעת ו/או לקבוע מי ביצע את הירי שהוביל למות המנוח ולא ניתן לדעת ו/או לקבוע מי החביא את הנשק אחרי הנסיעה ברכב, והכל כמוסכם עם ב"כ המדינה וכחלק מהסדר הטיעון". עוד נטען כי יש לזקוף לזכותם של הנאשמים את הודאתם ואת סיום התיק בהרשעתם ללא צורך בהכרעה שיפוטית בו.

ב"כ נאשם 2 הוסיף וטען כי "עניינו של נאשם 2 שונה לחלוטין ודינו אמור להיגזר באופן קל הרבה יותר מעונשו של מחמוד אברהמים, זאת בין היתר משלנאשם 2 לא היה כל סכסוך עם משפחת המנוח והגעתו למקום הייתה באקראי "כאשר אף אחד לא יודע מתי ומי גמלה בליבו ההחלטה לירות לעבר הבית אשר דייריו היו מסוכסכים עם מחמוד אברהמים הנ"ל וכאשר ברור לכולם שבזמן הירי הנאשם 2 אחז בהגה המכונית בשתי ידיו".

דיון והכרעה

6. בשעת בוקר הגיעו הנאשמים וחברם אל בית משפחה שעמה היו מסוכסכים, וירו מבעד השער הסגור 12 כדורים אל תוך חצר הבית, דבר שגרם למותו של המנוח. המנוח בחור צעיר שהתארח בבית המשפחה האמורה ושהה בו באקראי איבד את חייו.

לירי האמור קדם תכנון משותף של השלושה, שבמסגרתו הצטיידו הם באקדח שבאמצעותו בוצע הירי. השלושה ירו בעד שער הכניסה ממרחק של מטרים אחדים, בלי שבדקו קודם לכן אם בני המשפחה או אחרים שוהים בחצר הבית, זאת כשהאקדח מכוון בזווית אופקית בגובה עמידתו של אדם, ובשעה שבה צפויה שהיית אנשים בחצר. הנאשמים ואבראהים ביצעו את המעשה בצוותא חדא, ומשכך בקביעת מתחם העונש ההולם אין להבחין ביניהם. אמנם לא ניתן לייחס למי מהם את הלחיצה על ההדק, ואולם מובן כי אין בכך כדי לגרוע מאחריותו של כל אחד מהם. אין חולק כי המרת הוראת החיקוק שבה הואשמו הנאשמים מלכתחילה לעבירה של המתה בקלות דעת, מחייבת הקלה בדינם בהשוואה לירי שנעשה בכוונה להמית או תוך אדישות לכך. עם זאת ריבוי הקליעים שנורו אל תוך החצר, זווית הירי ושעת הירי אל חצר בית מגורים, מצדיקים קביעת מתחם ענישה מחמיר, שהפער בינו ובין אירועי תאונה מסוגים שונים רב. מדובר בהתנהגות אלימה, בריונית, שכל מטרתה הטלת מורא באחרים בדרך של שימוש בנשק חם, תוך זלזול מופגן בחיי אדם. התנהגות כאמור, מסכנת את החיים, פוגעת בסדר החברתי ובתחושת הביטחון העצמי. הנאשמים הוסיפו חטא על פשע, בכך שלא הסגירו עד כה את כלי הנשק ששימש להמתה ובהימלטותם אל שטחי הרשות הפלסטינית ושהייתם בה כחודש ימים, דבר שחייב את כוחות הביטחון לעצורם שם למרות המורכבות הכרוכה בכך. בקביעת מתחם העונש ההולם יש להביא בחשבון את העונש המרבי בגין עבירת ההמתה העומד על 12 שנים וכן את העונש המרבי הקבוע לצד עבירת החזקת הנשק העומד על שבע שנים. כאמור בטיעוני המאשימה לעונש, על פי עובדות כתב האישום המוסכם בוצעה עבירת החזקת הנשק פרק זמן מסוים בטרם הירי, ומשכך אין היא נבלעת בעונש המרבי שלצד עבירת ההמתה.

אנו ערים לכך שהמתחם שנקבע בעניינו של אבראהים נמוך מזה הנקבע בתיק זה, ואולם קביעת העונש ההולם לעבירה הינה סוגיה נורמטיבית, ובעניין זה עמדתנו שונה. נוכח האמור מתחם העונש ההולם לעבירות שעברו הנאשמים יעמוד על 10-14 שנות מאסר בפועל בתוספת ענישה נלווית. 7. נאשם 1 נדון בין השנים 2014-2019 ארבע פעמים לעונשי מאסר בגין עבירות אלימות, סמים, רכוש, והפרת הוראה חוקית, זאת בנוסף למאסר בן 14 יום שנגזר עליו בבית המשפט לנוער בגין עבירה של סיכון אדם בנתיב תחבורה. כמו כן נדון נאשם 1 לחמישה חודשי מאסר בפועל בגין עבירה של נהיגה בחוסר זהירות. בסך הכול נגזרו על נאשם 1 בשבע השנים שקדמו למעצרו בגין תיק זה, למעלה מארבע שנות מאסר בפועל.

נאשם 2 נדון בין השנים 2007-2016 שלוש פעמים לריצוי מאסר בפועל: בשנת 2007 נדון ל-42 חודשי מאסר בגין עבירה של גרימת מוות בכוונה לפי הצו להוראות בטחון (יהודה ושומרון), בגין פנייה למספר אנשים בהצעה לבצע פיגוע התאבדות בתוך מדינת ישראל באמצעות חגורת נפץ ואיתור אדם שהסכים לכך, אך התחרט סמוך לפני ביצוע הפיגוע; בשנת 2011 נדון ל-5 חודשי מאסר בגין סיוע לניסיון התפרצות והסעת שוהה שלא כדין; ובשנת 2016 נדון לשלוש שנות מאסר בפועל בגין עבירת פציעה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 329 לחוק העונשין ונשיאת נשק שלא כדין.

במיוחד רלוונטית לענייננו הרשעתם של הנאשמים בת"פ (מחוזי י-ם) 14991-07-15 שבגדרו הועמדו לדין ביחד, ובגדרו הורשעו בכך כי על רקע עימות בין אחיהם לאדם אחר, נסעו עם שניים נוספים לבית האחר, כשבידיו של נאשם 2 אקדח. לאחר שיחה קצרה, שלף נאשם 2 את האקדח וירה לכיוון רגליהם של האחר ואביו. על נאשם 1 נגזר בגין אירוע זה מאסר של 12 חודשים ועל נאשם 2 נגזר מאסר בפועל של שלוש שנים.

מעורבותם החוזרת ונשנית של הנאשמים בעבירות אלימות, לרבות בעבירות אלימות שבהן נעשה שימוש בנשק חם, ועונשי מאסר שנגזרו עליהם בשנים האחרונות שלא הרתיעו אותם מלעבור את העבירות שלפנינו, הינה בעלת משקל רב בעת גזירת דינם.

לכך יש להוסיף את הימלטותם של הנאשמים מהדין לאחר האירוע, ומתן הודאתם בשלב מאוחר במשפט כחלק מהסדר טיעון, שמלמדים כי נטלו אחריות חלקית בלבד על מעשיהם.

נוכח חומרתן של העבירות שבהן הורשעו הנאשמים, סברנו כי משקלו של הסכם הסולחה שנערך בין משפחת המנוח למשפחות הנאשמים ואבראהים, לגזירת הדין אינו גבוה (ע"פ 6496/21 ריאן נ' מדינת ישראל (20.12.2021)).

8. נוכח הרשעותיהם הקודמות של הנאשמים, שחומרתן רבה ומידת הרלוונטיות שלהן לעבירות שלפנינו גבוהה במיוחד, ומשהנאשמים לא נטלו אחריות ממשית על מעשיהם, יש לקבוע את עונשם ברף העליון של המתחם האמור או בקרבתו. עם זאת בשים לב לעקרון אחידות הענישה, ראינו לנכון לקבוע את עונשם במרכז המתחם.

יודגש כי אפילו אם היינו מאמצים בגזר דין זה את מתחם העונש ההולם לעבירות שנקבע בענייניו של אבראהים, נכון היה לגזור על הנאשמים את העונש האמור, נוכח נסיבותיהם המחמירות בהשוואה לנסיבותיו של אבראהים.

9. נוכח האמור דינם של הנאשמים יגזר כלהלן:

12 שנות מאסר בפועל החל ביום מעצרו לפי רישומי שב"ס.

שנת מאסר על תנאי שלא יעברו תוך שלוש שנים משחרורם עבירת אלימות מסוג פשע או עבירה בנשק מסוג פשע.

פיצוי למשפחת המנוח בסך 100,000 ₪, שישולם על ידם ביחד ולחוד וזאת עד ליום 2.4.2023.
אלי אברבנאל, שופט
השופט א' דראל - סגן נשיא:
אני מסכים

ארנון דראל, סגן נשיא

השופט ח' זנדברג:
אני מסכימה

חיה זנדברג, שופטת

הוחלט פה אחד כאמור בגזר הדין שניתן על ידי כב' השופט א' אברבנאל.
הודע על זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.
ניתן היום, י"ח בטבת התשפ"ג, 11.1.2023, במעמד הצדדים

חיה זנדברג, שופטת

אלי אברבנאל,
שופט

ארנון דראל, סגן נשיא